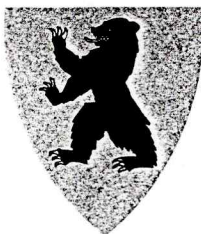

INST. FOR ARKEOLOGI, KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK Universitetet i Oslo		
Saksb.:		Kopi:
JHL	31 OKT 1997	
Ark.:	0633-5	
Saksnr. 97/7759	Dok. nr. 1	

ARKIV

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE

3020 Drammen
Besøksadresse: Hauges gate 89
Telefon 32 80 85 00

**KULTURADMINISTRASJONEN
KULTURVERN**

Telefaks 32808672
Vår dato 18.07.97
Vår ref. 97/2856-1
(oppgis ved alle henv.)
Arkivkode: 650.714.
Deres ref. Deres dato:

Nore og Uvdal kommune
Teknisk avdeling
3630 RØDBERG

Att: Sverre Heimdal

**UVDAL ALPINPARK, GNR 5, BNR 3, NORDRE FLA, NORE OG UVDAL
KOMMUNE**

Det ble registrert flere automatisk freda kulturminner innenfor reguleringsområdet. På bakgrunn av dette ønsker vi å foreta en befaring med Dem som saksbehandler i kommunen og Jan Henning Larsen fra Universitetets Oldsaksamling for å se på kulturminnene. Dette må gjøres før vi kan komme med endelig uttalelse til planen. Vi kan ikke komme med endelig uttalelse til planen før etter befaringen.

Befaringen vil bli foretatt i første halvdel av august. Vi tar næremere kont om tidspunkt.

Med hilsen

Geir Helgen e f
fylkeskonservator
sign

Inger Liv Gøytill Lund
Inger Liv Gøytill Lund
fylkesarkeolog

Kopi Universitetet i Oslo, IAKN

Saksbehandler: Inger Liv Goytil Lund (dir. tlf. 32808668)

INST. FOR ARKEOLOGI, KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK	
Universitetet i Oslo	
Saksb.:	Kopi:
JHL	19 FEB 1998
Ark.: 0633-5	
Saksnr.: 97/7759	Dok. nr.: 2

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
3020 Drammen
Besøksadresse: Hauges gate 89
Telefon 32 80 85 00

KULTURADMINISTRASJONEN
KULTURVERN

Nore og Uvdal kommune
Teknisk etat
3630 RØDBERG

ARKIV

Telefaks 32808672

Vår dato 31.10.97
Vår ref. 97/607-3
(oppgis ved alle henv.)
Arkivkode: 650.714.

Deres ref. Deres dato:

UVDAL ALPINPARK, NORE OG UVDAL KOMMUNE

Vi beklager vårt seint svar og er orientert om at reguleringsplanen ble vedtatt i juni 1997. Vi har likevel foretatt arkeologisk registrering av planområdet og det ble funnet 6 fredete kulturminner, se avmerking på kartet R1 - R6 og vedlagte registreringsrapport. Forsker Jan Henning Larsen fra Oidsaksamlingen og undertegnede foretok befaring av kulturminnene i august 1997. Kulturminnene er automatisk fredet i h.h. til kulturminneloven §4. Med til et automatisk fredet kulturminne hører også en 5 meter bred sone rundt kulturminnet jfr. kulturminneloven §6. Kulturminnene og sikringssonen må ikke påføres skader under anleggsfasen. I tillegg ble det registrert to kulturmiljøer med hustuffer, trolig gamle husmannsplasser fra nyere tid.

Siden kulturminnene ligger i et område som skal brukes til turistformål vil dette kunne være til fordel for alpinparken. Det kan lages informasjonsmateriell som f.eks. oppsetting av et skilt og informasjonsbrosjyrer som forteller om den historiske bruken av området. Dette vil gjøre området mer attraktivt for besøkende til alpinanlegget. Vi kan være behjelpelig med å skrive skilttekster.

Vi gjør oppmerksom på at det kan søkes om dispensasjon fra kulturminneloven for å få frigitt de fredete kulturminnene. Dersom dette blir gjort, må søknad stiles til Universitetet i Oslo, IAKN, men sendes Buskerud fylkeskommune, kulturadm. Dersom kulturminnene blir frigitt vil det først bli etter en arkeologisk undersøkelse bekostet av tiltakshaver.

Vedlagt en regnskapsoversikt for utført arkeologisk registrering. Faktura vil bli ettersendt fra regnskapsavdelingen.

Med hilsen

Åse Klundelien e f
fylkeskultursjef

Inger Liv Gøytil Lund
fylkesarkeolog

Vedlegg Registreringsrapport
Regnskapsoversikt
Kopi Riksantikvaren
Universitetet i Oslo, IAKN, Frederiksgt. 3, 0164 Oslo
Regionalutviklingsetaten
Svein Reiersen Bjønno, 3632 Uvdal

Saksbehandler: Inger Liv Gøytil Lund (dir. tlf. 32808668)

Geir Erik F. Bardalen

Vedlegg 1 / Tilhører
Sak: 94/7759-2

Rapport fra arkeologisk registrering

Uvdal alpinpark, gnr 5 bnr 3

Nore og Uvdal kommune

Rapport fra arkeologisk registrering

Uvdal alpinpark, gnr 5 bnr 3, Nore og Uvdal kommune

1. Plansaken

Planen gjelder utvidelse og videreutvikling av eksisterende alpinanlegg, med om lag 3 km nye løypetrasèer. I tillegg omfatter reguleringsplanen en utvidelse av hyttefeltet beliggende umiddelbart ovenfor alpinbakken, med om lag 19 hytter. Innenfor hytteområdet tilkommer arbeid med adkomstveier, el-forsyning, vann- og avløpsanlegg.

2. Planområdet

2.1 Landskap og topografi

Planområdet utgjør et om lag 200-300m bredt, nord-syd-orientert belte, beliggende i den åpne fjelldalens nordside; mellom Uvdalselva og Vasstulan-området. Arealbruken todeler området; med selve alpinanlegget i den skogkledde, sydvendte li, og ovenfor dette, hytteområdet, med avgrensning opp mot tregrense og høyfjellssone, hvor den tettvokste løvtreskogen har avløst nåletræe.

Planområdet karakteriseres av et bratt, meget kupert og stedvis svært blokkrikt lende: Mellom de mange koller og skarpe høydedrag brytes den markante topografi av bekkesig, myrlende og frodige myrsletter; stedvis med en nærmest ufremkommelig vegetasjon av småbjørk. Flertallet av områdets høydedrag og rygger, karakteriseres av storvokst furu med en relativt åpen, lyngdekket skogbunn.

Planens nye løypetrasèer vil i hovedsak følge de beskrevne myrdrag og -letter *i mellom* områdets topografiske formasjoner.

2.2 Historikk

Den topografisk-historiske litteratur, og andre relevante kilder, har ingen informasjon om tidligere løsfunn eller faste kulturminner innenfor egnen reguleringsområdet befinner seg i. Generelt kan det sies at det i jernalder, som og meget senere, var høstingen av utmarksressursene som i fjellbygdene var bærebjelken i næringsgrunnlaget. En intensiv bruk av utmarksområdene med vidstrakt utmarksslått og fortekt har vært en forutsetning for husdyrhold og bosetting. Herunder hører også de etter hvert tallrike sporene etter fangst av vilt, jernutvinning og trekullbrenning.

2.3 Tidligere reguleringer

Forut for utbyggingen av det *eksisterende* alpinanlegg, foretok Universitetets Oldsaksamling en befarig av planområdet i 1984. Denne resulterte i påvisningen av 18 kulturminner; i hovedsak fangst- og kullgroper. Størstedelen av disse lå innenfor løypetrasèene som ble opparbeidet i 1986-87, og er altså fjernet, etter forutgående undersøkelser og frigivningsvedtak.

3. Registreringen

Registreringen er foretatt med utgangspunkt i plansakens reguleringskart, med siste revisjon av 20.02.1997. Arbeidet er utført av Geir Erik F. Bardalen, den 4 og 5 juni 1997. Hele arealet innenfor planens avgrensning er registrert til fots.

4. Funn

4.4 Funn av automatisk fredete kulturminner

Det ble i alt funnet 6 automatisk fredete kulturminner:

- R1 - Fangstgrop
- R2 - Fangstgrop
- R3 - Fangstgrop
- R4 - Fangstgrop
- R5 - Kullgrop
- R6 - Fangstgrop

Orienteringen fremgår av kartvedlegg 1. Øvrige registreringsoppgaver følger vedlagt på egne skjema.

R1 – R6 er alle avmerket i terrenget med særskilte merkebånd påtrykket: *KultuRminne*

Ettersom samtlige av disse registreringene er gjort i partier utenfor det eksisterende alpinanlegg, og dermed også utenfor området som ble befart i 1984 (UO); i forhold til den da foreliggende reguleringsplan, er det overveiende sannsynlig at R1-R6 alle er nyregistreringer uten sammenfall med objektene påvist av Universitetets Oldsaksamling i 1984.

I tillegg til registreringene listet ovenfor, ble det påvist 2 kulturmiljø fra etterreformatorisk tid:

- K1 – Kulturmiljø med hustuft
- K2 – Kulturmiljø med rydning og flere hustuffer

K1 – Svært tydelig og iøynefallende hustuft beliggende på en mindre gressbevakst forhøyning i terrenget, straks inntil en bekk i vest, og en mindre, lett skrånende myrslette i øst. Hustufta fremstår med en tydelig, nær kvadratisk, grovstabet mur av naturstein. Størrelsen målt på utvendig murliv utgjør om lag 6x7 meter. Bygningen har øst-vest orientert lengderetning med en tilsvarende orientering av gavlveggene. Bygningen har hatt inngang fra øst; hvor en enkel trappekonstruksjon fortsatt er tilstede. Ikke noe sted finnes spor av trekonstruksjoner eller trevirke overhodet. Grunnmuren har størst høyde i sørøst, med om lag 50 cm, mens den i nordvest flater ut i det omkringliggende terreng. Kant i kant med, og umiddelbart innenfor bygningens vegglinje mot syd, finnes en konsentrert hop av sammenkastede sten. Dette er sten som må være kommet til etter at bygningen er gått ut av bruk: Størrelsen på enkelte dypere liggende sten, kan indikere en kjellerkonstruksjon; hvis størrelse i så fall har utgjort om lag 2x2 meter. En slik steinsatt forsenkning (kjeller) ville representere en felle for husdyr på beite, hvilket kan forklare at den på et senere tidspunkt er kastet igjen, og blitt til en røysformasjon innenfor bygningens vegglinje.

Hustufta befinner seg i umiddelbar tilknytning til flere ryddede, grasbevakste myrsletter, som den hurtigvoksende bjørkeskogen ennå ikke helt har klart å lukke; flere steder med noe uryddig, sammenkastede slåtterøyser av relativt store stenblokker. Til grunn for en tolkning av bygningens funksjon, er det sannsynligvis rett å benytte en etnologisk innfallsvinkel. Som nevnt er det i fjellbygdene først og fremst høstingen av utmarksressursene, i samspill med husdyrholdet, som har utgjort bærebjelken i næringsgrunnlaget. Fortekt og utmarksslått har tidligere hatt omfang og betydning det i dag er vanskelig å få en fullverdig forståelse av. Bygningen skal således ventelig forstås i sammenheng med de omkringliggende myrslettene, og herigjennom med stor sikkerhet betraktes som en utmarksløe.

K1 er avmerket med en inntegnet sirkel på vedlagte utsnitt av ØK kartblad BO 054-5-2; orientert om lag 400 m Ø for tunet på Nørstebøseter (3/10), og 400 m VSV for Flåtaseter. Lokaliteten befinner seg om lag 60-70m vest for den N-S-løpende høyspentledning opp gjennom dalsiden. Hoh=945m. K1 er avmerket i terrenget med merkebånd.

K2 – rydning med hustuffer i tunformasjon med omkringliggende slått- og beitemark: Hustuft av mindre stue med dyp potetkjeller; metertykk grunnmur av naturstein, om lag 7x4m målt utvendig murliv. Straks syd og nedenfor denne tufta finnes en omhyggelig tilrettelagt liten parsell, med en sydvendt tørrmuret kantforstøtning; sannsynligvis en 'potetfleck'. Vest for stuens hustuft, finnes grunnmur og hjørnepillarer fra rydningens fjøs og løe. I lokalitetens avgrensning mot SSØ, finnes nok en bygning, markert av 4 meterhøye hjørnepillarer; antagelig løe for slått og fortekt. Omkring dette kjerneområde kan et større areal med rydningsrøyser og omkringliggende slåtterydninger forfølges. Stedvis fuktig grunn fremmer bjerkeskogen, som nå mer enn i lokalitetens randsoner, er i ferd med lukke å kamouflere det som tidligere har vært grønne, frodige lysninger mot den omkringliggende skog.

K2 er i kartkonstruksjonen avmerket som ruin på ØK kartblad BO 054-5-2.

4.5 Konfliktforhold

Ettersom R1, R2, R3, R4, R5 og R6 alle befinner seg innenfor planområdet, representerer de hver for seg konfliktpunkter i forhold til de planlagte tiltak – punktene fremgår av kartvedlegg 2.

Da samtlige av de automatisk fredete kulturminnene ligger straks nedenfor toppen av, eller i kanten av områdets mange høydedrag, og ikke direkte ned i de mellomliggende til dels myrlendte partier hvor løypene er tenkt lagt, vil det som avbøtende tiltak de fleste steder være mulig å fjerne konfliktsituasjonen gjennom en moderat justering av løypetraseene. En slik tilpasning forutsetter naturligvis at hverken kulturminnet eller dets 5m store sikringszone blir påvirket av anleggsarbeidet.

Når det gjelder R3 og R6 er disse allerede påvirket av tidligere vei- og planeringsarbeid: For R3 er sikringssonen syd for kulturminnet helt fjernet; med skjæringen til en nedenforliggende anleggsvei helt inn i kulturminnets kantavgrensning. R6 befinner seg i en tilsvarende situasjon, men hvor det kun er sikringssonen som er overtrådt.

K1 og K2 utgjør også konfliktområder i forhold til den foreliggende reguleringsplan, men står som etterreformatoriske kulturminner uten kulturminnelovens automatiske beskyttelse. Ettersom kulturmiljøene her er av noen størrelse, er det neppe til å unngå at de planlagte alpinløyper vil bære miljøenes randsoner. Det bør imidlertid også for disse lokaliteter, henstilles overfor tiltakshaver at løypetraseene endres slik at K1 og K2's kjerneområder kan forbli uberørt. Med dette menes hustufta og det umiddelbart tilliggende slåtteland for K1, og hustuffer og tunsamling for K2.

Siden det i beskrivelsen av prosjektet er lagt vekt på en bevaring og videreutvikling av områdets muligheter med tanke på natur- og kulturmiljø, også sommerstid; med opparbeiding av natur- og kulturstier, representerer kulturminnene R1-6 og K1-2 både pedagogiske og historiske kildeverdier, med effekter som fremmer områdets totale kvaliteter i en sammenheng hvor rekreasjon og opplevelser skal stå sentralt. I størst mulig utstrekning, må det derfor henstilles overfor tiltakshaver at de kulturhistoriske element ved den forestående regulering hensyntas. Med henvisning til kulturminneloven må det understrekes at dette gjelder som et absolutt krav når det gjelder R1-6. For K1 og K2 blir det en anmodning overfor tiltakshaver.

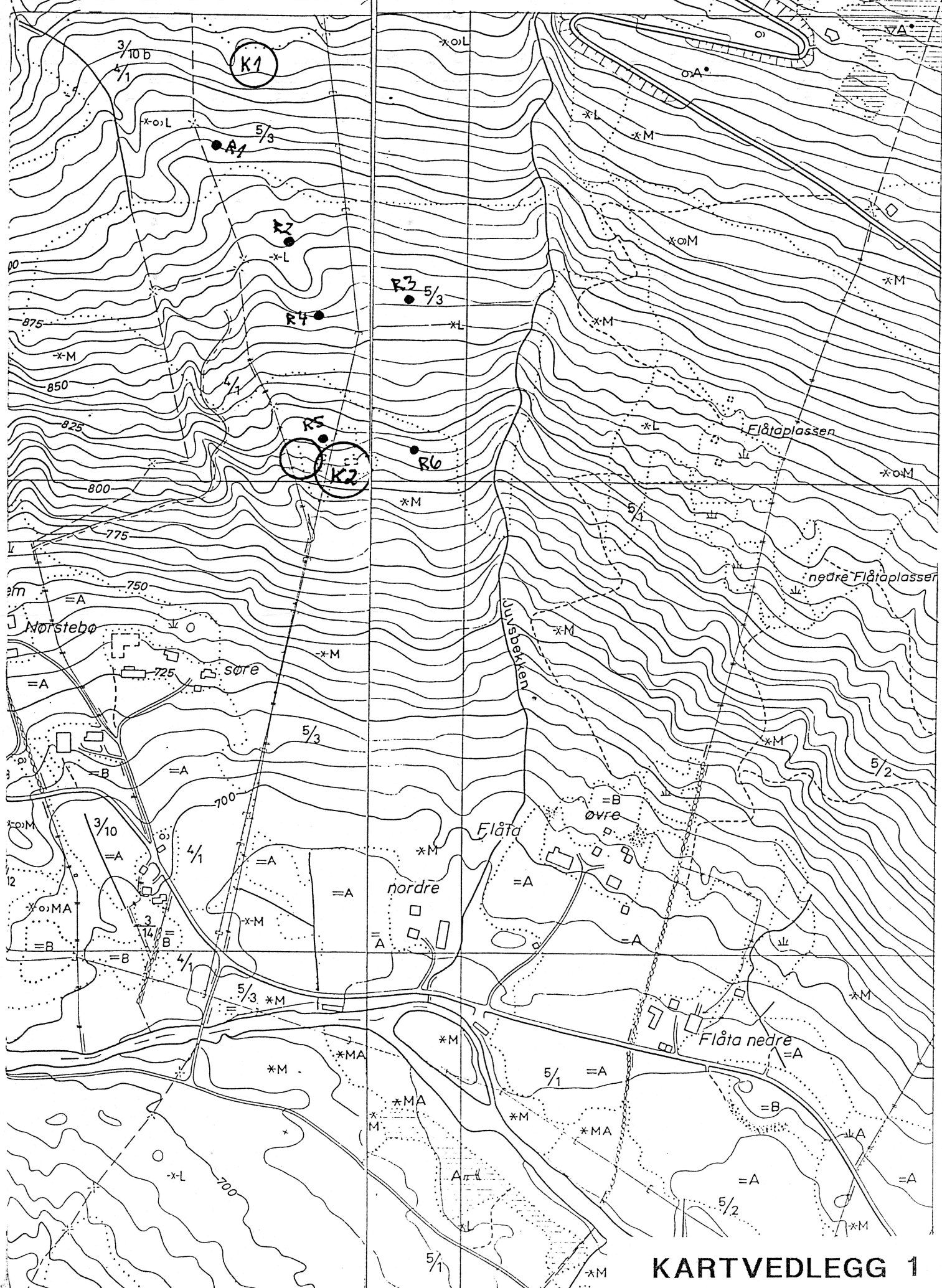
5. Litteratur og kilder

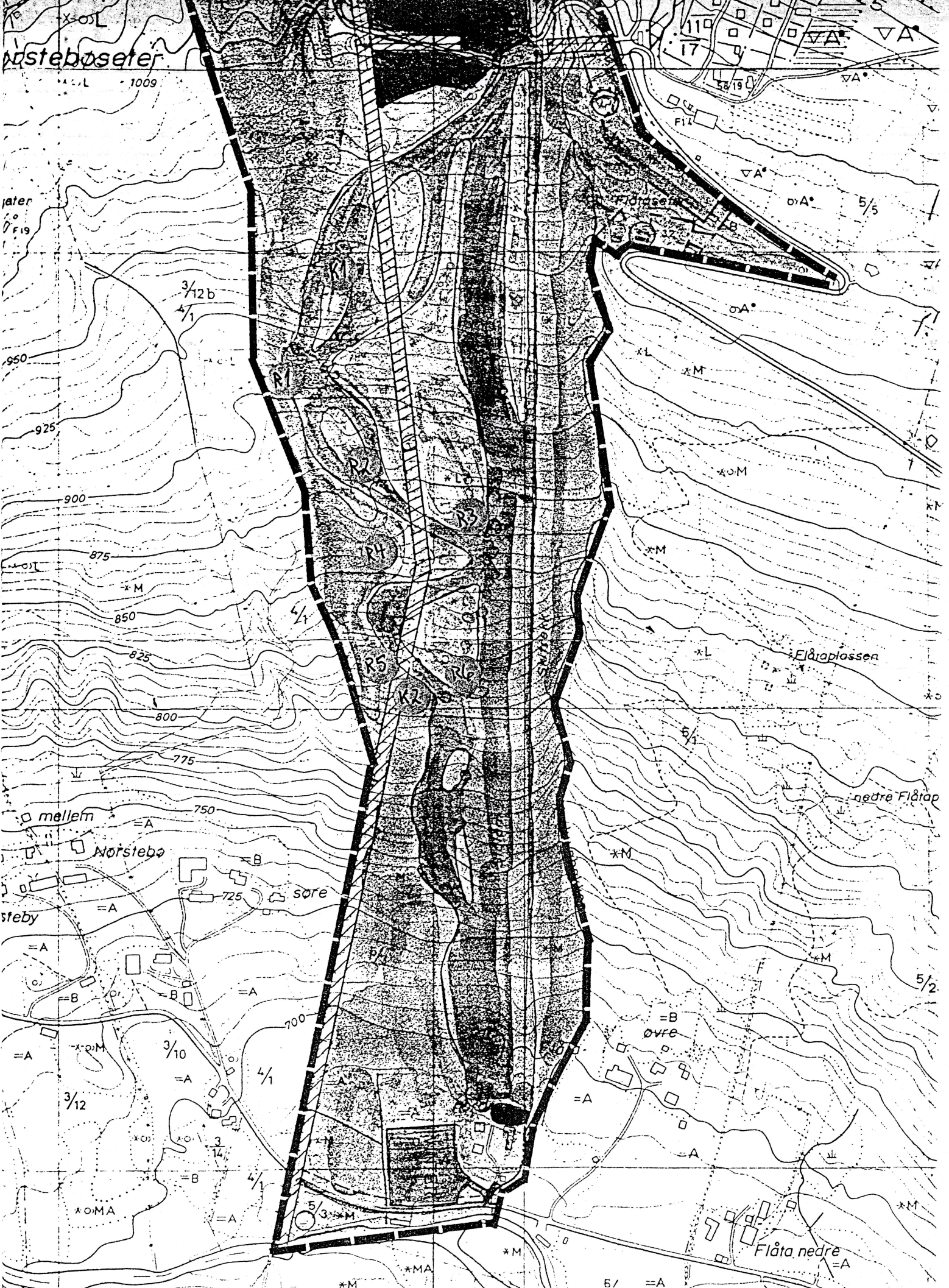
5.6 Litteratur

Kraft, Jens: Historisk-topographisk Haandbog over Kongeriget Norge. Christiania 1845-1848.

BO 054-5-2

BP 054-5-1

Nørstebøsefer

1009

later

3/12b
4/1

950

925

900

875

850

825

800

775

750

725

700

3/10

3/12

3/14

4/1

5/3

5/2

119
17
5/19

5/5

5/2

5/2

5/2

5/2

5/2

5/2

5/2

5/2

5/2

5/2

5/2

5/2

KARTVEDLEGG 2

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

Nore og Uvdal kommune
Fagavdeling for kommunalteknikk
Kommunehuset
3630 RØDBERG

Saksbeh.:		Kopi:	
SHV - 9 NOV 1998			
Ark.:	0633-5		
Saksnr.:	97/7759	Dok. nr.:	3

Kulturavdelingen

Kulturvern

Saksbeh: Trude Aga Brun
Dir. tlf: 32808593
Telefaks: 32808672
Vår ref: 97/607-6 (Oppgis ved henv.)
Arkivkode: 650.714.
Vår dato: 27.10.98

Deres dato:

Deres ref:

ALPINPARKEN HYTTEGREND, NORE OG UVDAL KOMMUNE. UTTALELSE TIL REGULERINGSPLAN.

Vi har mottatt ovennevnte plan til uttalelse, og har følgende bemerkninger. Som det fremgår av saken erstatter planforslaget den østre delen av reguleringsplan for Nørstebølia. Nørstebølia ble befart av kultuvernsseksjonen i fylkeskommunen i forbindelse med dette planarbeidet. Det ble ikke registrert automatisk fredet kulturminner innenfor området. På bakgrunn av denne befaringen anser vi potensialet for å finne automatisk freda kulturminner innenfor den gjenstående ubefarte delen av "Alpinparken hyttegrend" som lite. Vi vil derfor ikke foreta noen ytterligere befaring av området.

Vi gjør oppmerksom på at allikevel kan være freda kulturminner innenfor planområdet, både over og under markoverflaten. De mest aktuelle kulturminnene er fangstgroper, kullgroper, jernvinneanlegg, boplasser og vegfar. Inngrep i marka vil videre kunne avsløre indikatorer på freda kulturminner. De vanligste indikatorene i så henseende er konsentrasjoner av trekull og jernslag.

Dersom det skulle dukke opp freda kulturminner i anleggsfasen, må arbeidet straks stanses og fylkeskonservator varsles jfr. kulturminneloven § 8.2.

Med hilsen

Geir Helgen e f
fylkeskonservator

Trude Aga Brun
arkeolog

Kopi: Riksantikvaren
Universitetets Oldsaksamling/ IAKN
Regionalavdelingen/ her